

znává nárok na vrácení placeného nedluhu (§ 1433), zde nikoli (§ 1432). Důvodem nároku není opatrnost placícího nedlužníka, že by se mu nárok na vrácení přiznával jen tehdy, když přes všecku obezřelost nemohl čerpati podezření, že vlastně není dlužen, nýbrž důvodem je prostě placení nedluhu v domnění, že dlužen jest; domnění to může býti tedy jakkoli zaviněné, jen když tu je, neboť zaviněný omyl nedává příjemci oprávnění, aby podržel, nač nemá práva. Jinak by bylo, a tím se soud a žalovaná banka mylí, kdyby byla žalující pojišťovna zaplatila dlužníku S-ovi a ten teprv byl by zaplatil zase žalované bance; tu by ovšem platilo, že žalovaná banka obdržela od něho jen co jí byl dlužen, ať se žalující pojišťovna hojí na něm. Otázkou by to bylo jen, pakli by žalující pojišťovna mohla dokázati, jaké peníze S-ovi odevzdala (§ 371 obč. zák.) a že S. právě ty peníze vyplatil zase žalované bance a že tato byla při přijetí nepoctivého přesvědčení (§ 368 obč. zák.), t. j. že věděla aneb při náležité pozornosti věděti musila, že S-ovi nepatřily, že mu je pojišťovna nebyla dlužna, neboť peníze takové vždy by platily jen jako S-ovi svěřené (§ 367 obč. zák.). V souzeném případě S. ničeho neobdržel a dále neplatil, nýbrž peníze byly domnělou poddlužnicí složeny pro nadvěřitele k soudu, tvořily vždy podstatu od jmění S-ova oddělenou a nikdy s ním nesmíšenou, a když byly soudem věřitelům, pro které je poddlužnice složila, přikázány a vyplaceny, je to zrovna tak, jakoby je žalující poddlužnice byla přímo sama nadvěřitelům vyplatila, platí tedy nárok na vrácení nedlužné výplaty proti nim. Docela lhostejno je, zdali žalovaná banka o zločinném jednání S-ovu (žhářství) a tudíž o omylu žalující pojišťovny věděla čili nic, neboť její poctivé nebo nepoctivé přesvědčení nemá na právní existenci nároku žalobkyně vlivu, nýbrž přišlo by teprve v úvahu, kdyby se jednalo o o b j e m nároku toho (§ 1437 obč. zák.). Konstrukce odvolacího soudu podřadovati případ pod § 1041 obč. zák., jaký nárok žalobkyně vůbec nečiní, ovšem není případná, ale to žalované pomoci nemůže, když tu je opravdu nárok z obohacení, který žalobkyně uplatňovala.

Čís. 6087.

Obdržel-li kdo zboží k rozprodeji za pevně smluvenou cenu, prodával zboží sice na vlastní účet, byl však podle zvláštního ujednání oprávněn neprodanou část zboží vrátiti bez časového omezení, nejde o smlouvu vetešnickou, nýbrž o smlouvu svého druhu.

Pro posuzování oprávněnosti vylučovací žaloby (§ 37 ex. ř.) jest nerozhodno, že byla podána teprve před dražbou.

Soudce má podle §u 182 c. ř. s. působiti k tomu, by vhodným způsobem bylo podrobněji doplněno označení vylučovaných předmětů.

(Rozh. ze dne 2. června 1926, R I 365/26.)

V exekuci proti Josefu F-ovi bylo žalovanou bankou zabaveno zboží. Tvrdě, že zabavené zboží prodal Josefu F-ovi s výhradou vlastnictví až

do úplného zaplacení kupní ceny, což se dosud nestalo, domáhal se žalobce zrušení exekuce. Procesní soud první stolice žalobu zamítl, odvolací soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvnímu soudu, by, vyčkaje pravomoci, ve věci dále jednal a rozhodl; mimo jiné z těchto důvodů: Pokud jde o formální nedostatky žaloby prvním soudem vytýkané, nepokládá soud odvolací označení vylučovaných předmětů za tak neurčité, by mohlo býti důvodem k zamítnutí žaloby, poněvadž v prosbě žalobní uvedena jest značka spisová i položky zájemního protokolu a tím věci vylučované dostatečně přesně byly označeny a bylo věci prvního soudce, aby dle §u 182 c. ř. s. působil k tomu, by vhodným způsobem podrobnější označení vylučovaných předmětů bylo doplněno a aby také zjištěno bylo nade vše pochybnost, o kterou exekuci se jedná a aby prosba žalobní v tomto směru byla upravena tak, aby nezavdávala příčiny k další pochybnosti.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl rekursu.

D ů v o d y:

Žalobce tvrdí v žalobě, že movité věci v zájemním protokole exekučně zabavené, jsou jeho vlastnictvím a dovolává se úmluvy s kupitelem zboží Josefem F-em, podle níž měl vyhrazeno k dodanému zboží vlastnické právo až do úplného jeho zaplacení a doličuje, že Josef F. měl jeho zboží vlastně jen v komisi. Prvý soud výpovědí Josefa F-a jen zjistil, že od žalobce dostal určité množství zboží k rozprodeji za pevně smlouvenou cenu, že zboží prodával sice na vlastní účet, ale že podle zvláštního ujednání byl oprávněn onu část zboží, kterou neprodal, zase vrátiti žalobci a to bez časového omezení. Nebyla tu tedy stanovena určitá doba k prodeji nebo vrácení zboží, jak ji vyžaduje smlouva vetešnická (§ 1086 obč. zák.). Z toho plyne, že tu nejde o zboží pevně zakoupené a odebrané, které kupitel nemůže již vrátiti, nýbrž o smlouvu svého druhu, podle jejíž dalších ujednání a podle skutečné vůle smluvních stran (§ 914 obč. zák.) jest posuzovati otázku, pro řešení rozepře rozhodnou, zda a kdy kupitel zboží Josef F. nabyl vlastnictví k zabaveným a nyní vylučovaným věcem. Při tom bude ovšem i zjistiiti, zda vylučované věci jsou skutečně zbožím žalobcem dodaným a zda v době výkonu exekučního zájmu byly konanými platy již zaplacený. Odvolací soud právem zdůrazňuje, že dosud nebylo prvním soudem zjištěno, zda zabavené zboží pochází z dodávky žalobcovy podle předložených účtů a konsignací, a co bylo placeno na uhrazení těchto účtů, a že bude třeba dalšími důkazy objasniti podstatu ujednání, jež se stalo mezi žalobcem a Josefem F-em o dodávání zboží, když z výpovědi tohoto svědka — »že bylo mu zboží dáno do komise za určitých smlouvených podmínek a že zároveň mu bylo prodáno s výhradou vlastnictví pro žalobce až do úplného zaplacení« — nelze seznati skutečnou vůli a pravý úmysl smluvních stran při ujednání smlouvy (§ 914 obč. zák. a čl. 278 obch. zák.) o převodu vlastnictví ku zboží, zejména zda podle vůle smluvních stran bylo zboží dáno Josefu F-ovi do rozprodeje se zmocněním, by je na vlastní účet prodával za smlouvenou cenu, kterou pouze byl povinen odvésti, nikoliv

však i případný vyšší zisk a zda až do doby prodeje, pokud se týče do doby úplného zaplacení zboží mělo býti podle úmyslu stran zachováno vlastnictví ku zboží pro jeho dodavatele. Pokud nebude sporný děj v naznačených směrech náležitě vysvětlen (§§ 178, 179, 182 c. ř. s.) a okolnosti pro spor rozhodné nebudou zjištěny, nelze ani správně posouditi otázku v této rozepři rozhodnou, zda v době výkonu exekučního zájmu byl vlastníkem zabavených věcí prodátel zboží, či Josef F. Jest přisvědčiti mínění odvolacího soudu, že pro posuzování oprávněnosti vylučovací žaloby jest nerozhodno, že byla teprve podána bezprostředně před dražbou, i jeho výkladu o vlivu procesního soudce na vysvětlení sporného děje a podrobnější označení žalobního žádání. V použití práv podle §u 182 c. ř. s. mylně spatřuje nynější rekurs nepřipustný zásah do disposičních práv stran.

Čís. 6088.

Příročí podle nařízení ze dne 24. února 1920, čís. 111 sb. z. a n. nevztahuje se na promlčení úroků.

(Rozh. ze dne 2. června 1926, R I 446/26.)

Žalující belgická firma dodala žalované tuzemské firmě zboží podle účtů ze dne 8. dubna 1914 za 10.653·75 belg. franků, ze dne 23. června 1914 za 8.857·05 belg. franků, ze dne 29. července 1914 za 8.925·70 belg. franků. Účty zněly výhradně na zaplacení v belgických francích a byly splatny 30 dnů po vystavení. Ježto žalovaná zaplatila žalobkyni kupní ceny teprve dne 1. května 1925, domáhala se na ní žalobkyně žalobou, o niž tu jde, — kromě dalšího plnění, jež tu nepřichází v úvahu — zaplacení 5% úroků z 10.653·75 belg. franků ode dne 1. července 1917 do dne 1. května 1925, 8.857·05 belg. franků ode dne 23. července 1917 do dne 1. května 1925 a z 8.925·70 belg. franků ode dne 29. srpna 1917 do dne 1. května 1925. Procesní soud první stolice žalobě ohledně požadovaných úroků vyhověl a uvedl v tomto směru v důvodech: Žalovaná firma brání se proti zažalovaným úrokům námitkou promlčení starších než tříletých úroků. Soud zjišťuje však, že třeba by žalovaná první účet na 10.653·75 belg. franků, splatný dne 1. července 1914 před vypuknutím světové války včas byla mohla zaplatiti, další účty, vzhledem na vypuknuvší válku, do Belgie platiti nebylo možno. Ve smyslu cís. nař. ze dne 16. října 1914, čís. 289 ř. zák. a nařízení veškerého ministerstva ze dne 22. října 1914, čís. 290 ř. zák. nebyl sice vydán zákaz konati platy do Belgie jako do Francie, Velké Britanie, Italie atd., ale nicméně byla na základě zákona ze dne 24. července 1917, čís. 307 ř. zák., vydána celá řada nařízení, platby do ciziny omezujících a stěžujících, takže jest odůvodněno poměry, když žalovaná firma po vypuknutí války do Belgie neplatila, třeba by tato země byla německým vojskem okupována, neboť při střídavém štěstí válečném mohlo dojíti k vyklizení Belgie a placení pohledávky mohlo býti pro žalovanou firmu spojeno se škodou. Mimo to byla od vypuknutí války,